

Indult BETSBÖL Szeredán 6. Jún. 1787.

A ' közelebb múlt Pruszfuszus-zenebona' alkalmazos-
 ságával edgykor éppen ebéd alkalmazos-
 ságával indulván a' mi F. Monárkhánk sétálni a' maga táborá-
 ban, látja, hogy a' Fő-Vezér Gróf Károlyi teregébéli
 nép edgy réz tál körül meg-rakták veres-nadrággal a'
 páfintos asztalt; közelebb megy, 's azt kérdi tollök
 magyarul: mit esztek fiaim? Kontramarsot, F. Uram!
 felel edgy közülök — miből van az a' Kontramars?
 kérdi a Monárkha — Lentséből, borsóból, paszuly-
 ból és árpa-kásából. El-neveti a' Monárkha magát,
 's azt kérdi: Hát jó-é? Felséges Uram! mond a' ka-
 tona: e' leges leg-jobb eledelünk a' táborban. Meg-
 kóftolja a' Monárkha, 's azt mondja: Nó, minthogy
 ilyen jól főztétek, ma nállatok vagyok ebéden; hogy
 jobb izun esék a' Kontramars, ettől a' közelebb lé-

vő Markatányostól hozzatok borotskát-is az én rová-
fomra, és ma szabadok lesztek a' szolgálattól — na
vólt vendégség — nevétték a' jelt adott dob-szót. —
Eppen ilyen ebédre hívja ma a' *Kurir* a' maga Erd.
Olvasóit; valamit csak a' hírek' mostani szük élés-ka-
marájában találhattam, itt edgy fazékban meg-főztem,
's itt a'

K o n t r a m a r s.

Háromszék Vármegyéből a' múlt hónapnak 19-
dikén ezt írják: Itten olly világ kezdetett; mellyben
széltibe verik-fel a' házakat. Most közelebbről, és
nevezetesen Sepsi-Szent-Györgyön *Gyárfás-Pál* ne-
vezetű Katonát fel-vérének, és fok portékáit el-vi-
vék. Oltzemin a' Ref. Prédikátor' házat, Hidvegin
G. Nemes János Úr ö Exc. költséges kamaráit fel-
dúlták; *B. Henter Ferentz Úrhoz* bé-izentenek a' tol-
vajok, hogy ha önként nem ad, erővel fognak ven-
ni; azért már most éjjel nappal 24 fegyveres kato-
náktól őriztetik. Kolosvárról, M. Vásárhelyről,
Aradról, és más helyekről is ilyen kelletlen (sőt fok-
kal gonofszabb) hírekkel fújdogálnak a' szelek. —
A' Pofonyban üressen maradott Konfilium-ház már ki-
vül belől egészen Kaszárnjának igazítottott. A'
nagyobbik kapú-felébe, a' falba edgy veres-márvány-
köből készült tábla helyezettettetett; e' felett a' F.
Tsászári Sas és kulömb kulömb-féle hadi-eszközök lát-
tatnak: a' táblán pedig arany-betűkkel e' vagyon
írva:

MARTIS SOBOLES HOSPITIO EXCEPTA

A JOSEPHO SECUNDO AUGUSTO

REGE HUNGARIAE

PIO PATRE PATRIAE.

A' Pofonyi Oskolákban ki-hírdettetett: hogy mivel a'
jövö esztendőben minden tanítákok egész Magyar Or-
szág-

számban németül fognak esni; tehát parantsoltatik, hogy az örökös német Birodalombéli Oskolákban újjonnan bé-vitt oskolai könyvekkel éljenek; melly végre már a' Budai Univerfitás Könyv-nyomtatója parantsolatot-is vett, hogy ezen könyveket újra nyomtassa. — Ha valaki jóféle köveket, gyöngyöket, ezüzt és arany portékákat, paszamántokat kíván a' mi Erd. Olvasóink közzül venni, tehát Júniusnak II-dikén Budán jelennyen-meg, és tudakozza, hól kótyavetyélik a' Klastromok és el-törlött templomok' drágaságait; mert mind ezek akkor jó pénzért elmúlhatatlanúl kótyavetyélternek. — A' múlt Vasárnap délutánni másod-fél órakor' érkezék-meg az utolsó Kerfonésusi Kurir Bétsbe. Vallyon hány napok alatt jött ezen sáros útban, és mi hírt hozott? az utólsót maga se tudja: mert petsétes levelekben hozta; de hogy 9 napok alatt Kerfonból Bétsbe érkezett, az igaz: mert 25-dikén indulván a' múlt hónapnak, ennek 3-dikán már Bétsben volt. Az ő Felsége után járó Kurirok ugyan Lembergben változnak, valamint az ő Felségétől Bétsbe jövők; de még-is Kerfonból Bétsbe 9 nap alatt ilyen alkalmatlan útban meg-érkezni nem kis dolog. Az ez előtt jött Kurir 14 napok alatt érkezett vala-meg, még-is mindenek tsudálkoznak vala. Már a' héten tökéletesen meg-fogjuk tudni, hogy ment végbe a' Koronázás Kerfonban. — A' Felséges Monárkha a' maga igazságának, el-mentele előtt, edgy igen szép példáját adta vala, midön edgy somfzéd falusi Papot hivatalától örökösön meg-folzta azért, hogy edgy szegény aszfzonymnak kettős gyermekének keresztelefekekre (kik 7 hónapra születetvén igen gyengék valának, hogy a' szabad levegön a' Papig vitettetnének más faluból) nem akar vala a' paraszt aszfzonym házához menni, a' mint hogy mind a' kettő meg-is hala

míg

míg a' Templomba vivék kereszteni. — Baváriában megínt edgy újj könyvetske forog a' Publikum' kezében ilyen titulus alatt: A' Római Sz. Atyának *VI-dik Piusnak* a' maga kedves Fijához a' Baváriai Palatinátusi Papi-fejedelemhez *Theodor Károlyhoz* küldött Bullája; mellyben minden Klastromos szerzeteseknek el-töröltetélek hirdettetik: de a' mellyet a' meg-nevezett Papi-fejedelem, mint Pásquilust, a' Kormányozó székre illy parantsolattal küldé: hogy annak írója és árulója keményen büntettesék-meg. — Némelly Levelek szerént, az idén-is a' fok késő hidegek miatt nem nagy reménységgel biztat a' szüret Magyar Országban. — A' Májlánci Fő-Hertzegnek Udvari Papja *Haraszt* Úr edgy Budán szüretett valóságos Magyarfi; ki a' gazdaságbéli tudóstársaságnak fő-tagja lévén, nem kevés betsületére szolgál Hazánkknak, midőn mostanában ennek természeti Históriaja majd minden külső tudóstársaságok előtt borostyán koszorút nyert, és a' tudóstársaságtól harmadszor ki-adatott ezen kérdésre-is: *Mimódon lehet leg-jobban a' földet meg trágyászni, és termékennyé tenni, valamint a' térségen, úgy a' völgyeken, az emberi egészségnek minden sérelme nélkül, és mimódon lehet azt fenn-tartani?* leg-jobban megfelelvén; a' jutalamúl fel-tett 36 arannyokat érő 2 arany-pénzt el-nyeré; és ezen Munkátska most fajtó alatt lévén, mihelyt világra lépik, mint hazánk-fijának az idegen Nemzetet gazdaságra tanító munkáját, magyarúl-is ki-fogjuk adni. Nintsen a' Világnak esmeretes részei között edgy-is olyan, mellyben nagy állapotra lépett Magyarfi ne találtnék, tsak ide-haza eresztjük-el magunkat, vadászván a' könyv olvasás és írás helyett, holott edgy Nemzet-is a' tudománybéli dolgokra alkalmasabb nem volna

vólna a' Magyar nemzetnél, a' földnek és az eredeti nemzeti vérnek természeté szerént. — Török Országban minden háborús hír le-tsendefedetnek lát-tatik; tsak a' jelek mutogatják magokat. A' Táborban szállott hadi-népek itten szüntelen fegyverben, ki-mondhatatlanúl gyakorolják magokat a' tüzelésben, az agyúzásban, és minden tsatára izűkséges dolgokban: Oszakovba máig-is szüntelen hordják a' hadi-készületeket, erősítik magokat mind a' Törökök, mind *Katharina*. Azt írja edgy a' dologba alkalmasint bele-tekintő valaki a' maga leveleiben; hogy Országot venni nem tsak olly rövid *Processusból* áll: add ide Beszszarábiát, 's tzú-ki Európából; még illyen helyt több *apelláták-is* szoktanak esni. — A' Muszka Tsálszárné meg-igérte a' Lengyeleknek, hogy minden károkat, mellyeket az Ukraniában mulatott, és ott kerefztül-ment hadi népje okozhatott, visszafogja nékik fizetni. — Minden főbb Hatalmafságok azon munkálodnak, hogy a' kereskedés dolgát men-nél nagyobbra vihefsék; és kivált a' tengerek' partyaít szeretnék minnyájan a' magok árús-hajóikkal meg-arakodva szemlélni; de valamint minden hasznos dolognak, úgy ennek-is minden nap nagyobb nagyobb akadáljai szűletnek. A' Barbarufok soha olly nagy fergekkel és készületekkel tengeri tolvajságot nem gyakoroltanak, mint most: az Algírból vett levelek szerént tsak ezen Városnak 30 tolvaji rabló hajóji vagynak a' tengeren, és ezt a' szép példát még-jobban, és többen fogják követni; az Európai kereskedő hajók bátorságos menedék-hellyet-is alig találhatnak magoknak. — A' Pruszszus Királynak mindenekkel közle-ni kívánt azon szivefségével, mellyszerént mindenek-nek meg-engedi vala, hogy az ő mulató Kastéllýába

Sans-Souciba bé-mehessenek, visszsa élvén, és fok drága dolgokat onnan el-sebelvén; most meg-parantsoltatott, hogy különös engedelem nélkül oda fenkit bé-ne botsáffanak. — A' Pruszszus Bírodalomban most tartatnak a' hadi próbák, és véghetetlen fő-tizti promótiók esnek. — A' Király, a' Gála napokon kívül, tsak edgy veres hajtókás kék kaputban minden Királyi jel, inas és pompa nélkül szokott járni, és a' vele szemközt találkozó jobbágyival, nem mint Király jobbágyival, hanem mint Atya fiaival, úgy szokott beszélgetni, — A' mostan uralkodó újj Pruszszus Királynak újj arannyai verettettek, mellyek első Júniusban meg-fognak indulni. Ezeknek edgyik felén ki-terjedett szárnyakkal a' Pruszszus-fas vagyon illy írással: *Frid. Guilielmus Boruss. Rex*; a' másik felén edgy Borostyán kofzorú, melly edgy koronát szakaszt ketté; ebben edgy jó kövü gyűrű ezen írással: *I Ducat, 1787.* — Minthogy az egész Pruszszus ármádának változik köntöfse, a' Gránátérfok a' magok kalappal fel-tserélendő süvegek után nagyon fohajtoznak. A' tüzi-próba alkalmatofságával a' napokban a' Király eleibe mennek edgynehányan az öregebbek között, és instálják, hogy hadja-meg nékik süvegjeket. A' Király ezen meg-ért képü *Márs'* fiaival egész le-ereszkedéssel beszélgetvén, meg-akaragyözni őket arról, hogy mind háborúban, mind békefében sokkal jobb legyen a' Kalap a' süvegnél; mivel az első ellen-is jó, és nem olly nehéz. Erre azt felelék a' Gránátérfok: Felséges Uram! azt meg-esmerjük mi, hogy mind könnyebb, mind jobb az első ellen; de hiszem első ellen még jobb's könnyebb a' Kortszmákon el-búvni — mikor tselekedtük mi ezt az ellenség előtt? — 7 egész esztendeig edgymásután az ellenség előtt állottunk mi a' süvegünkel, hegyet, völ-

völgyet másztunk vele, 's még-is el-bírtuk, 's gond-
ját viseltük; nem tsak az első, hanem a' tűz-is fok-
szor zápor módra húllott nyakunkba, még sem tse-
réltük-fel kalappal — tsak attól félünk, hogy a' mi
ellenségeink nem fognak minket azon kemény hada-
kozó férjfiakuak esmerni kalapban, a' millyeneknek a'
7 esztendő's tűzben süvegünkben esmértek. Ezen,
a' *Márs* vitéz fegyvere bokkrétájit meg-ért ábrázatján
viselő, az indúlatos vénség' leg-vaftagabb burján hang-
zó szavain az ősz Gránátérosnak meg-indula a' Király,
és edgynehány arannyat adván a' Gránátérosnak, el-
válék töllök. — Semminek sints olly mezfze ható-
ereje, azt írja edgy Olasz író, mint a' Világofságnak.
A' Bolognai (Bononia) Univerfitásban edgy *Figaró*
Fülep nevezetű világi-böltsefséget tanító újj Professzor
köszönte-bé nem régiben az ő taníttásának első órá-
ján, hól a' Kárdinális és igen fok tudófok valá-
nak jelen. Ő ezen bé-köszöntő beszédében azt bizo-
nyítá-meg, hogy a' világi böltsefségnek tanulása a'
közönséges-társaságra nézve el-kerülhetetlen, a' val-
lás dólgaiban pedig igen szükséges; és a' többi között
azt-is meg-mutogatta, hogy a' tiszta Világi-böltsefség'
(Philosophia) tudománnya által azokat a' rettenetes
véres áldozatokat, (Auto dá Fe) és hohérláfokat,
mellyeket a' homályos vad időkben a' hit palástya
alatt vittének végben, mind el-lehetett volna kerülni.
Még illyen szó a' Bolognai *) köfalak között többé-
nem hallatának, és *Figaró* az, ki az őszve gyűlt tu-
dófok'

*) Bolognó edgy leg-szebb, és leg-népefebb, 's gazdagabb
Város egész Olasz Országban, 200 Klastromok vagynak
benne, lakoffainak száma 70 ezer: edgy fő Püspökség és
edgy Univerfitás vagyon benne.

dófok' jelen-létekben effélét mérésze itten mondani. Edgy nagy változás esett megint a' vad-emberek Kalendariumában. A' Marokkai Tsászárnak fia Printz *Hafszán*, kiben az atya minden reménységét helyhez teti vala, az ő testvérétől Printz *Omártól* edgy hirtelen veszekedésből származott *duellumban* agyon lövették; mellyet meg-értvén a' Tsászár, szörnyű halállal hala. — A' dolognak végire nyomozni kívánó Politikusok' írása szerént, a' vólt Krimiai Khánnak, ezen fél-szigetből esztendei jövedelme 800 ezer rubelre megyen vala; a' Tsászárné pedig ezen úttában, tsak a' míg Lengyel Országának magához tartozó részetskéjén keresztül mene, 1 milliomot költött; egész úttabéli költsége könnyen 16 milliomokra megyen; tehát 20 egész esztendők alatt fogja Krimia az úti-költséget bé-hozni, ha a' Khán jövedelme szerént számlálunk. — Bétsben olly bólts gondolat vétetett munkába, hogy a' Tzéhen kívül kantarkodó mindenféle kézi-mester-embereket, kik már edgy más miatt Bétsben alig élhetnek, fel-írogassák, és Gallitziába küldjék, hól az effélkére szükség legyen. — Mióltától-fogva az A. Belgiumbélieknek a' F. Monárkha különös követje által küldött kegyelmes végezése által meg-engedte, hogy az eddig vólt törvényeik és rend-tartásaik mellett maradhatnak mind addig, míg magok meg-győzettek felölle, hogy az ő Felsége rendelései nékik hafznokra légyen; minden Zenebonáskodás meg-szűnt köztök. — Az edgyesült (nem edgyesült, hanem edgyütt veszekedő) Belgiumbélieknek pedig még most-is ég az ingek galléra, és a' legnagyobb hazafiak közt támadott zenebonák közt ölik edgy mást. —